

[Burgdorf.]
 tysk fangenskab i Kastellet. Man har især interesseret sig for spørgsmålet om, hvorvidt han begik selvmord eller blev myrdet af den tyske besættelsesmagt. Det hævdes også, at justitsministeriet er i besiddelse af oplysninger om sagen, som nok kan kaste lys over nogle af de dunkle punkter.

Jeg mener ikke, at nogen — hverken offentligheden eller de embedsmænd, der dengang sad med ansvaret — kan være tjent med en mytedannelse, og derfor mener jeg, at justitsministeriet bør kaste lys over sagen ved at offentliggøre de oplysninger, man måtte være i besiddelse af vedrørende Viggo Laustens død.

Justitsminister *Thestrups* svar (22. januar 1971):

For et års tid siden fik jeg første gang en opfordring til at offentliggøre de nærmere omstændigheder ved journalist Viggo Laustens død den 2. maj 1940, mens han befandt sig i tysk fangenskab i Kastellet i København. Jeg gjorde mig dengang bekendt med de akter, som findes i rigsarkivet om hans sag. Heraf fremgik, at de danske myndigheder dengang gik ud fra, at der forelå selvmord, og da der ikke i sagen var omstændigheder, der tydede på noget andet, fandt jeg ikke, at yderligere undersøgelser på daværende tidspunkt ville tjene noget formål.

Senere har justitsministeriet afslået en anmodning fra landsretssagfører Carl Madsen om tilladelse til at gennemgå sagens akter med henblik på senere offentliggørelse. I denne forbindelse må jeg henlede opmærksomheden på regeringens beslutning fra 1961, hvorved det blev bestemt, at medarbejdere ved Udgiverselskab for Danmarks nyeste Historie med henblik på en fremstilling af besættelsestidens historie på visse betingelser kunne få adgang til samtlige statens arkiver. I tilslutning hertil har justitsministeriet indtaget det standpunkt som hovedregel kun at give adgang til sager vedrørende besættelsestiden til medarbejdere ved udgiverselskabet. I enkelte tilfælde har ministeriet efter samråd med rigsarkivaren dog også givet andre faghistorikere tilladelse til at gennemgå sådanne sager til brug ved videnskabelige undersøgelser.

Denne praksis er efter min mening velbe-

grundet, og det er derfor ikke uden betænkeligheder, at jeg efterkommer hr. Burgdorfs opfordring. Imidlertid har omstændighederne ved Viggo Laustens død i den senere tid været genstand for en betydelig offentlig omtale blandt andet i pressen, og der har i den forbindelse været fremført forskellige argumenter for og imod teorien om, at Lausten i virkeligheden blev dræbt af tyskerne. Jeg har derfor fundet det rigtigt at efterkomme opfordringen til at redegøre for indholdet af justitsministeriets akter.

De dokumenter, justitsministeriet er i besiddelse af vedrørende sagen, er:

- 1) Indberetninger af 29. april og 16. maj 1940 fra statsadvokaten for København.
- 2) Rapport af 2. maj 1940 fra Københavns opdagelsespoliti.
- 3) 2 fotografier optaget af rigspolitechefens tekniske afdeling.
- 4) Ubekræftet afskrift af en forhørsprotokol af 2. maj 1940 fra Gericht des Höheren Kommandos.
- 5) Bekræftet genpart af medicolegal ligsynsattest af 3. maj 1940.
- 6) Udskrift af Københavns 3. politistations protokol om selvmordere eller dødfundne personer.

Af statsadvokatens indberetninger fremgår, at der den 20. og 26. april 1940 efter de tyske myndigheders begæring blev foretaget anholdelser, især i Sønderjylland, af 12 personer, der ifølge udsagn af den til Flensborg førte Jens Døns skulle have foretaget spionage for engelsk regning imod Tyskland. Blandt dem var den tyske statsborger, journalist Viggo Peter Johannes Lausten, Tønder.

De anholdte blev på „værnemagten“s forlangende overgivet til de tyske myndigheder for at blive overført til den tyske militære arrest i Kastellet i København, uanset at der såvel fra anklagemyndighedens side som ad sædvanlig diplomatisk vej blev protesteret mod det tyske krav.

Den 2. maj om formiddagen fik Københavns opdagelsespoliti meddelelse om, at Viggo Lausten samme dags morgen var blevet fundet død i sin celle i Kastellet.

Kriminalkommissær Glud og en kriminalbetjent ankom kl. 10.30 til Kastellet, hvor de på tysk anmodning deltog i en undersøgelse af omstændighederne ved dødsfaldet.